

Skattedirektoratet
Postboks 9200 Grønland
0134 OSLO

Dato: 28.09.2018
Vår ref.: 18-1050/HH
Deres ref.: 2018/817360

Høringsuttalelse - forslag til visse endringer i dokumentasjonskravene for redusert kildeskattetrekk

Finans Norge viser til Skattedirektoratets brev av 20.06.18 der det foreslås visse endringer i dokumentasjonskravene for redusert kildeskattetrekk.

Hovedsynspunkter

- Det er positivt at Skattedirektoratet foreslår å gi visse lettelser i kravet om bostedsbekreftelse overfor den gruppen utenlandske personlige aksjonærer som kan omtales som småsparere.
- Det bør ved utarbeidelse av regler på dette området legges vekt på at aktørene opererer i regulerte verdipapirmarkeder og er underlagt hvitvaskingsregelverk og kjenn-din-kunde regelverk.
- Det bør også legges vekt på de vilkår og plikter som følger av en nominee-lisens som en forvalter er tildelt av Finanstilsynet.
- Vi er enig i at småsparere som allerede har investert i Norge ved ikrafttredelse av dokumentasjonsreglene, bør omfattes av unntaket fra plikten til å fremlegge bostedsbekreftelse allerede fra ikrafttredelsesåret 2019 gitt at visse vilkår er oppfylt.
- Tilsvarende bør småsparere som kommer inn på det norske aksjemarkedet etter innføringstidspunktet omfattes av unntaket ved første gangs inntreden i det norske markedet gitt at visse vilkår er oppfylt. Disse aksjonærene vil dermed behandles tilnærmet likt med aksjonærer som allerede har investert i Norge ved ikrafttredelse av dokumentasjonsreglene.
- Beløpsgrensen for mottatt utbytte gjennom et kalenderår som skal benyttes som avgrensningskriterium for å kunne falle inn under unntaket bør heves fra kr. 10.000 til kr. 20.000, eventuelt kombinert med et krav om måling av beløpsgrensen hvert år i stedet for hvert tredje år.

- For aksjer registrert på en nominee-konto og for investeringer i en American Depository Receipts (ADR), er det lite trolig at den foreslåtte unntaksregelen vil kunne praktiseres. For disse tilfellene foreslår vi at det innføres en egen unntaksbestemmelse som er basert på et terskelbeløp ved den enkelte utbytteutdeling.

Bakgrunn

Skattedirektoratet foreslår en unntaksregel fra kravet om å innhente/fornye bostedsbekreftelse for den gruppen utenlandske personlige aksjonærer som kan omtales som småsparere. Det pekes i høringsnotatet på at utformingen av regelen må være slik at den er praktikabel for aktørene som pålegges å sørge for oppfyllelse av dokumentasjonsreglene. Dette kan være norske banker og utenlandske forvaltere.

Vi forstår det slik at det ikke vil være unntak fra kravet om at mottakeren av utbyttet må bekrefte at vedkommende er den virkelige rettighetshaveren til utbyttet.

For investeringer registrert i VPS innebærer forlaget til unntaksregel at det gis fritak fra å innhente bostedsbekreftelse hvert tredje år dersom mottatt utbytte i et nærmere angitt inntektsår ikke overstiger et terskelbeløp på kr. 10.000.

Regler for aksjonærer som allerede har investert i Norge før 01.01.19

- Første måleperiode av terskelbeløp er inntektsåret 2018. Dersom mottatt utbytte i inntektsåret 2018 ikke oversteg kr. 10.000, kan aksjene forbli på verdipapirkonto med skatteavtalesats uten at bostedsbekreftelse innhentes, og det er fritak for bostedsbekreftelse i tre år, frem til og med 2021.
- Neste måleperiode er inntektsåret 2021. Dersom mottatt utbytte ikke overstiger kr. 10.000 kan aksjene forbli på verdipapirkonto med skatteavtalesats uten at bostedsbekreftelse innhentes. Det er fritak for bostedsbekreftelse i ytterligere tre år, frem til og med 2024.
- Dersom mottatt utbytte i 2021 overstiger kr. 10.000, må bostedsbekreftelse innhentes for at aksjene skal kunne forbli på verdipapirkonto med skatteavtalesats. Bostedsbekreftelsen er gyldig i tre år og terskelbeløpet som måles for 2024 er avgjørende for om ny bostedsbekreftelse skal innhentes eller ikke.
- Dersom bostedsbekreftelse ikke innhentes, må aksjene settes på en verdipapirkonto med 25 prosent kildeskattetrekk.

Regler for aksjonærer som trer inn i det norske aksjemarkedet for første gang senere enn 01.01.19

- Bostedsbekreftelse må fremlegges for å få skatteavtalesats og denne er gyldig i tre år.
- Første måleperiode av terskelbeløp er tre år etter fremleggelse av bostedsbekreftelse. Dersom mottatt utbytte i år 3 ikke har oversteget kr. 10.000, kan aksjene forbli på verdipapirkonto med skatteavtalesats i ytterligere tre år uten fornyelse av bostedsbekreftelse.
- Dersom mottatt utbytte i år 3 overstiger kr. 10.000, må bostedsbekreftelse innhentes for at aksjene skal forbli på verdipapirkonto med skatteavtalesats.
- Dersom bostedsbekreftelse ikke innhentes, må aksjene settes på en verdipapirkonto med 25 kildeskattetrekk.

Overordnet vurdering

Det er positivt at Skattedirektoratet foreslår å gi visse lettelse i kravet om bostedsbekreftelse overfor den gruppen utenlandske personlige aksjonærer som kan omtales som småsparere. For en stor andel utenlandske investorer i det norske aksjemarkedet tror vi imidlertid at nytten av forslaget vil være begrenset. Vi antar at de nye dokumentasjonskravene vil medføre at mange investorer i utgangspunktet vil få hevet sin skattesats til 25 prosent og at dette vil føre til en betydelig økning i antall søknader om refusjon av kildeskatt. Økt kompleksitet og merarbeid vil kunne gjøre det norske aksjemarkedet mindre attraktivt å investere i.

En oversikt fra Oslo Børs per 31.12.2017 viser at utenlandske investorer da eide 39 prosent av aksjene i selskapene notert på Oslo Børs. Amerikanske investorer står for 33 prosent av den utenlandske eierandelen. Det er følgelig et betydelig antall aksjonærer de nye dokumentasjonskravene er relevant for.

Kommentarer til det konkrete forslaget til unntaksregler for småsparere

Vedtatte dokumentasjonskrav, som skal tre i kraft 01.01.19, vurderes totalt sett som tyngende og skaper ifølge våre medlemmer betydelig bekymring i selskaper med utenlandske aksjonærer, og banker og forvaltere som skal praktisere regelverket. Nedenfor følger våre hovedsynspunkter til de endringer som nå er foreslått.

Fremleggelse av bostedsbekreftelse ved første gangs inntreden i norsk aksjemarked

I forslaget skilles det mellom utenlandske personlige aksjonærer som allerede har investert i Norge ved ikrafttredelse av dokumentasjonsreglene og utenlandske personlige aksjonærer som trer inn i det norske aksjemarkedet for første gang etter innføringstidspunktet.

Ut fra ordlyden i den foreslåtte forskriften forstår vi det slik at dersom en utenlandsk investor på noe tidspunkt før 01.01.19 har eid aksjer i norske selskap så kreves ikke bostedsbekreftelse for å beholde skatteavtalesats, forutsatt også at mottatt utbytte i løpet av inntektsåret 2018 ikke overstiger kr. 10.000. Mange utenlandske aksjonærer trer inn og ut av det norske aksjemarkedet, og vi legger til grunn at selv om investoren ikke eier aksjer i et norsk selskap per 01.01.19, er det unntak fra kravet om bostedsbekreftelse dersom utbytte i løpet av 2018 ikke overstiger kr. 10.000.

Forslaget innebærer videreføring av krav om bostedsbekreftelse for aksjonærer som trer inn i det norske aksjemarkedet for første gang etter innføringstidspunktet. Dette bidrar etter vår oppfatning til å redusere nytteverdien av endringene som foreslås.

Som nevnt av Skattedirektoratet i høringsnotatet kan kravet om at bostedsbekreftelsen skal fornyes hvert tredje år representere en ekstra byrde og kostnad som ikke nødvendigvis står i forhold til den avkastningen som kan forventes på investeringen. Noen jurisdiksjoner har relativt høye gebyrer for å utstede slike bekreftelser. I en del land er det heller ikke vanlig å fremlegge en bostedsbekreftelse for å dokumentere skattemessig bosted. Blant annet gjelder dette i USA. Investorer bosatt i USA har en stor andel av investeringene i norske selskap, jf. over. I USA kreves, slik vi forstår det, vanligvis et W-9 skjema, eventuelt i kombinasjon med fremleggelse av tre bevis på bosted, som kan være et førerkort, en strømregning el. Innhenting av bostedsbekreftelse vil også kunne medføre betydelig arbeid for både investor og forvalter, som etter vår oppfatning ikke står i rimelig forhold til den begrensede risikoen for at den utenlandske aksjonæren ikke er bosatt som opplyst.

Alle som opererer i et regulert verdipapirmarked er underlagt strenge regulatoriske krav, der hvitvaskingsregelverk og kjenn-din-kunde regelverk er sentralt. Selv om det lempes på kravet om bostedsbekreftelse, vil derfor risikoen for at den utenlandske aksjonæren står registrert på en konto med feil skattesats være begrenset. Dette gjelder ikke minst investorer som kan omtales som småsparere. Vi mener derfor at det heller ikke ved første gangs inntreden i det norske aksjemarkedet bør kreves fremleggelse av bostedsbekreftelse for disse investorene. Ved å gi unntak fra kravet om å legge frem bostedsbekreftelse også for nye utenlandske aksjonærer, vil unntaksreglene kunne anvendes av alle småsparere.

Ettersom unntaket fra kravet om bostedsbekreftelse er ment å gjelde småsparere, har vi forståelse for at det ses på måter å sikre at ikke også investorer som har investert større beløp i det norske aksjemarkedet omfattes. En løsning er at mottatt utbytte i inntredenåret måles, og at dette er avgjørende for om bostedsbekreftelse må innhentes. Vi vurderer dette som en god løsning. Skattedirektoratet uttaler i høringsnotatet at den utenlandske aksjonæren da gis et «friår» frem til man får et bilde av utbyttesituasjonen og om

aksjonæren er kvalifisert til unntaket. Vi vil her peke på at dette ikke innebærer noen fordelsbehandling av nye aksjonærer, ettersom investorer som har investert i norske selskap før 01.01.19 etter forslaget gis to «friår».

En annen mulig løsning kan være å definere «småsparere» ut fra verdien av den enkelte investors plasseringer i norske selskaper, basert på informasjon fra den forvalter/kontofører som er pålagt å sørge for oppfyllelse av dokumentasjonskravet. Vi tror imidlertid at dette alternativet vil kunne være vanskelig å praktisere.

Finans Norge vil videre vise til at dersom en utenlandsk aksjonær ikke er skattemessig bosatt som angitt og derfor ikke har krav på den kildeskattesats som er benyttet ved fastsettelsen av skatt på utbytte, har skattemyndighetene anledning til å endre fastsettelsen innen 5 år, eventuelt 10 år dersom det foreligger forsett eller grov uaktsomhet. Forvalter kan dessuten holdes ansvarlig for det som er for lite innbetalt i kildeskatt. Risiko for provenytnap vil således være begrenset.

Avgrensning av unntaket for bostedsbekreftelse

Skattedirektoratet har kommet til at den mest hensiktsmessige avgrensningen av unntaksregelen er å knytte anvendelsen av unntaket til størrelsen på utbyttet i norske kroner som aksjonærene mottar gjennom et kalenderår. For investeringer i selskaper registrert i VPS er det i forslaget lagt opp til en beløpsgrense på kr. 10.000 for mottatt utbytte på alle aksjer i norske selskaper som den utenlandske aksjonæren eier gjennom samme forvalter eller kontofører.

VPS har opplyst at de ser på muligheten for å lage en funksjonalitet for å måle utbytte per enkeltkonto/investor. Vi antar, jf. forslaget til 3-årsregel for innhenting av ny bostedsbekreftelse, at det legges opp til at utbytte automatisk måles hvert tredje år av VPS, og at det ikke vil bli forventet at forvalter/kontofører følger opp dette.

Vi tror likevel det vil være en bedre løsning å heve beløpsgrensen til kr. 20.000 kombinert med at mottatt utbytte måles hvert år. Da vil flere småsparere omfattes av unntaket. Muligens vil det da også være mulig å praktisere unntaket for nominee-konto og American Depository Receipts-program (ADR-program), jf. omtale senere.

Beløpsgrensen er overskredet og bostedsbekreftelse er ikke fremlagt

Der beløpsgrensen for unntak er overskredet og bostedsbekreftelse ikke fremlegges, skal skattesats på konto heves til 25 prosent. Dersom bostedsbekreftelse fremlegges kan skatteavtalesats settes. Dersom bostedsbekreftelse ikke fremlegges, fremgår det ikke hva som skal skje videre dersom mottatt utbytte på et senere tidspunkt ikke overstiger

beløpsgrensen. Dersom det er ment at kontoen i et slikt tilfelle kan settes tilbake til skatteavtalesats, bør dette fremgå klart.

Særskilt vedrørende nominee-konto og American Depository Receipts (ADR)

For utenlandske aksjonærer som har investert i en ADR eller en aksje som er registrert på en nominee-konto, vil det være særskilte utfordringer med å praktisere unntaket for innhenting og fornyelse av bostedsbekreftelse. Dette er knyttet til mangel på informasjon om enkeltinvestor. Det vil komme helt an på ADR-agenten eller nominee-lisensholderen om de vil påta seg den administrativt omfattende oppgaven det vil være å avgi informasjon om den enkelte investor og bekreftelse av bosted.

Utfra de innspill bankene har mottatt fra noen av sine kunder - som er forvaltere - så anses de foreslåtte unntaksreglene som svært administrativt tyngende å følge opp. De vil kreve mye manuell oppfølging både i forhold til beløpsgrensen og i forhold til tre års fristen for fornyelse. Videre vil det i mange tilfeller ta lang tid å få en bostedsbekreftelse, og det kan gå flere måneder før en bostedsbekreftelse er på plass dersom terskelbeløpet overskrides.

Vi er imidlertid kjent med at en av de største globale aktørene innen skatt og skatterefusjon har foreslått et unntak fra dokumentasjonskravene som er basert på den enkelte selskapshendelse (utbytteutdeling). Et slikt unntak krever ikke oppfølging av utløpstid på bostedsbekreftelse og terskelbeløp.

Forslaget innebærer at størrelsen på utbyttet som mottas ved den enkelte utbytteutdeling er avgjørende for om det skal innhentes en bostedsbekreftelse. Grunnen til at det vil være mulig å praktisere et slikt unntak, er fristen for innbetaling av skattetrekket på 1 måned fra utbytteutdelingen, jf. skattebetalingsloven § 10-13-20 og skatteforvaltningsloven § 8-8, jf. skatteforvaltningsforskriften § 8-8-3.

Når utbytteutdelingen er foretatt, men før innbetaling av kildeskatt og melding om trekk, kan for eksempel ADR agenten identifisere utbetalinger til enkeltinvestorer, og kan dermed vite om beløpsgrensen er overskredet ved den enkelte utdelingen. Det er imidlertid ikke mulig – i hvert fall ikke uten svært omfattende administrasjon og oppfølging – å holde rede på et terskelbeløp for den enkelte investor.

På denne bakgrunn støtter vi forslaget om en unntaksregel basert på et terskelbeløp ved hver utbytteutdeling som en alternativ unntaksregel i tillegg til forslaget som fremgår av høringsnotatet og som er kommentert over. Terskelbeløpet vil være avgjørende for om en bostedsbekreftelse skal innhentes, og må ta hensyn til at noen av de norske selskapene har utbytteutdelinger flere ganger i året, mens andre kun har utdelinger en gang i året. Videre må det tas hensyn til et at slikt terskelbeløp gjelder for hvert enkelt selskap. Vi foreslår på

denne bakgrunn at terskelbeløpet settes til et totalbeløp og at terskelbeløpet per utbytteutdeling vil variere alt etter som hvor mange utbytteutdelinger et selskap har.

Det kan forekomme at et selskap foretar en ekstraordinær utbytteutdeling. Vi foreslår at det settes et terskelbeløp tilsvarende det laveste terskelbeløpet ved en ekstraordinær utbytteutdeling.

Betydningen av vilkår som stilles av Finanstilsynet for å få nominee-lisens

Skattedirektoratet har i høringsnotatet ikke nevnt vilkårene som stilles for å få nominee-lisens i det norske markedet. Finanstilsynet uttaler i «Veiledning til søknad om tillatelse til å stå oppført som forvalter (nominee)» at en viktig grunn til at forvaltervirksomhet er særskilt lovregulert, er at forvalterregistrering ikke skal hindre norsk offentlig myndighet tilgang til opplysninger om reelle eiere av norske verdipapirer.

Av punkt 4.2 i veiledningen om opplysningsplikt følger det blant annet:

- Forvalter plikter på forespørsel å gi opplysninger om reelle eiere av finansielle instrumenter registrert på en forvalterkonto til den som med hjemmel i lov har krav på å få slike opplysninger fra et verdipapirregister.
- I tilfeller hvor det foreligger forvalterregistrering i flere ledd, dvs. at forvalterens kunde ikke er den reelle eier av de finansielle instrumentene, vil forvalteren måtte påse at det foreligger en legal basis for at «kunder i hvert ledd» er forpliktet til å oppgi identiteten til sine respektive kunder på forespørsel fra forvalteren. Dette vil bl.a. forutsette at det foreligger forhåndssamtykke fra kundene i de tilfeller hvor en eller flere “underforvaltere” er underlagt sekretessebestemmelser.

Dersom de vilkår som er stilt for nominee-lisens ikke overholdes, vil nominee-konto kunne bli sperret eller forvalteren fratatt lisensen.

Vi mener at vilkårene som stilles medfører at forvalteren plikter og bestreber seg på å ha opplysninger eller tilgang til opplysninger om hvor reell eier er bosatt og at risikoen for at en utenlandsk aksjonær står registrert på en konto med feil skattesats derfor er begrenset. Dette bør slik vi ser det tas hensyn til ved utformingen av reglene.

Oppsummering

Det er positivt at Skattedirektoratet foreslår å gi visse lettelser i kravet om bostedsbekreftelse overfor den gruppen aksjonærer som kan omtales som småsparere. Ved utformingen av reglene er det viktig å ta hensyn til innspill fra de aktørene som skal praktisere regelverket.

Skattedirektoratets forslag kan antagelig praktiseres av noen aktører og i relasjon til enkelte verdipapirkonto-oppsett. Forslaget bør justeres slik at unntaket fra plikten til å fremlegge bostedsbekreftelse kan anvendes av alle småsparere som investerer i det norske aksjemarkedet, dvs. også av utenlandske aksjonærer som kommer inn på det norske markedet etter innføringstidspunktet for de nye dokumentasjonskravene. Videre bør beløpsgrensen for mottatt utbytte gjennom et kalenderår som skal benyttes som avgrensningskriterium for å kunne falle inn under unntaket heves fra kr. 10.000 til kr. 20.000 per år, eventuelt kombinert med et krav om måling av beløpsgrensen hvert år i stedet for hvert tredje år.

For nominee-registrerte aksjer og ADR vil en unntaksregel som beskrevet i forslaget sannsynligvis ikke kunne praktiseres. Her foreslår vi derfor en unntaksbestemmelse basert på en beløpsgrense for hver enkelt utbytteutdeling, og hvor denne fastsettes ut fra hvor mange utdelinger et selskap har per år.

Vi ber på denne bakgrunn om at Skattedirektoratet gir to alternative unntak fra innhenting og fornyelse av bokstedbekreftelse, som beskrevet over.

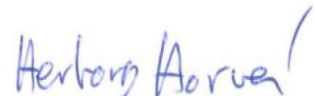
Vi vil avslutningsvis gjenta at det trolig vil være svært krevende å praktisere de nye dokumentasjonskravene og at det vil variere blant aktørene om de unntak som er skissert vil kunne benyttes.

Med vennlig hilsen

Finans Norge

Per Erik Stokstad
fagdirektør

Herborg Horvei
fagsjef